

Velkommen

Jeg er glad for at se jer. Det er dejligt, at så mange mennesker har valgt at fejre dagen sammen her i FOA Esbjerg i vores nyrenoverede lokale. Jeg har i år lavet en kortere tale, da vi i år i anledning af kommunalvalget har inviteret John Snedker, kandidat til borgmesterposten her i Esbjerg, til at tale om, hvordan han ser på vores arbejdspladser i den næste valgperiode.

Den 1. maj er den dag, hvor vi sammen fejrer resultaterne af vores sammenhold og solidaritet - og ikke mindst fremtidens kamp for ny resultater. Jeg siger med vilje **kamp**, for der er efterhånden tale om særdeles store interessemodsætninger i det danske samfund - mellem dem, der skummer fløden og dem, der knap nok har råd til skummetmælk.

Ulighed og fattigdom, så det knager i fugerne

Der er også brug for solidaritet i Danmark - mellem alle danskerne.

Der er brug for solidaritet, fordi det danske samfund er ved at knække over - blive delt i dem, der har mere end rigeligt og dem, der har meget lidt og oftere og oftere for lidt. I det seneste tiår er Danmark det land, der har haft den næststørste stigning i uligheden. Kun Island har haft en større vækst i uligheden.

Ulighed er i sig selv et problem, fordi det får samfundet til at falde fra hinanden, og ulighed nærer en lang række sociale problemer. Det er i lande med størst lighed, man lever længst. Det er her, der er færrest psykisk syge - færrest problemer i det hele taget.

Det er i lande med stor ulighed, der er flest drab, flest i fængsel, der er her de unge dropper ud af uddannelse, flest overvægtige osv. osv. Ulighed er simpelt hen farligt.

For ti år siden i Holstebro - og resten af Danmark

For ti år siden så vi et eksempel på solidaritet - ved I, hvad jeg taler om?

Det hele startede i Holstebro den 13. juni 2007.

Klokken 13 havde stort set alle medarbejdere på ældreområdet i Holstebro kommune nedlagt arbejdet. Nødberedskab var sat i værk og fungerer, så ingen borgere led nød.

Konflikten handlede om løn. Medarbejderne forlangte en grundløn 3 løntrin højere, og det afviste kommunen.

I denne konflikt bakkede Medlemmerne i FOA Esbjerg op. Kan I huske vi var på gaderne?

Jeg fornemmer nu, at der er uro på arbejdspladserne igen. Denne gang handler det ikke om løn, men om arbejdsvilkår. Vores medlemmer bliver presset på arbejdstid pga. økonomi. Morgenmøder sløjfes og der er usikkerhed på, om der gives tid nok til ydelserne.

Jeg tror, det er vigtigt at komme ud og fortælle om jeres faglige stolthed, hvor vigtigt det er at kunne skabe relationerne, at I er glade for arbejdet – men at I er bekymrede over udviklingen. Jeg har ikke hørt, at der har været brugt for meget tid hos den enkelte borger, tvært imod har jeg hørt om en travl hverdag. Esbjerg har været nævnt som en af duksene i forhold til sygefravær. Man kunne frygte, at det pres, der nu lægges ud på medarbejderne, kan resultere i et øget sygefravær på grund af det psykiske arbejdsmiljø, så jeg håber, at arbejdsgiverne træder varsomt, og tager ansvaret for at arbejdskraften også svarer til de visiterede ydelser. Det vil vi forsøge at påvirke politisk ved valget til november.

OK-18 kampagnen: Det, du er værd

Altså: ti år senere kniber det stadig med at anerkende medarbejderne - både med hensyn til løn og med hensyn til værdien af deres arbejde.

Derfor startede FOA den 27. april kampagnen **Det Du Er Værd**.

I de næste tre uger vil der være landsdækkende annoncer i aviserne og på nettet, der vil være plakater ved Netto-butikker, radioreklamer, indlæg på Facebook og i presse og fagbladet m.m.

Hovedbudskaberne vil være, at løngabet vokser, uligheden stiger, og at et mere lige samfund vil skabe større vækst. FOAs medlemmer hører ikke til dem, der har fået mere - og mere til de nu har mere end nok.

Alle FOAs store faggrupper ligger desværre under den gennemsnitlige lønudvikling i kommunerne og regioner. Det hænger bl.a. sammen med en uretfærdig lønstruktur, hvor de, der i forvejen er højtlønnede, får mest.

FOAs medlemmer har ikke været inviteret med til lønfesten, og derfor skal FOAs medlemsgrupper nu tilgodeses med bedre løn og mere anerkendelse af deres indsats.

Det er det, der ligger i FOAs slogan: **Sammen gør vi forskellen**. Sloganet hylder den forskel, FOAs medlemmer gør døgnet og året rundt for borgerne og dermed for velfærdssamfundet. Velfærd er sådan set meget konkret og håndgribeligt. Det er f.eks. den hjælp og pleje, ældre og syge har brug for. Det er den børnepasning, familierne har brug for. Det er den vedligeholdelse, mad, rengøring, varme, lys og alt det andet, som hver dag bringes til veje på mange forskellige arbejdspladser landet over. Sloganet udtrykker, at FOAs medlemmer er en vigtig del af fundamentet i den danske velfærd.

En FOA undersøgelse fra slutningen af sidste år viser, at 99 procent af FOAs medlemmer kan sige ja til, at de yder en vigtig indsats over for mennesker, de møder i kraft af deres arbejde. Samtidig mener 54 procent, at deres faggrupper ikke får den anerkendelse, de fortjener.

- En anerkendelse alle medlemmer higer efter at få og fortjener

Det du er værd kampagnen løber frem til 2018.

Ytringsfriheden har trange kår

Nu vil jeg så vende tilbage til den gode gamle 1. maj tradition med at kritisere den siddende regering og andre politikere.

Det er jo meget privilegeret, at jeg kan stå her og kritisere. Det kan medarbejderne i den offentlige sektor nemlig ikke altid tillade sig, for så falder der brænde ned.

Ytringsfrihed og især muligheden for at være kritisk overfor tingenes tilstand på arbejdspladsen har trange kår.

Det er en sørgelig tilstand. Ytringsfrihed er en af grundpillerne i vores samfund. Alle skal kunne deltage i den offentlige debat om velfærden og udtale sig om forhold på arbejdspladsen, som er problematiske for borgere og ansatte, og som politikere og ledere bør handle på. Det er vigtigt for at sikre velfærden og i sidste konsekvens borgernes og medarbejdernes sikkerhed og sundhed.

Kritik kunne være en motor for udvikling, men kritikken fejles alt for ofte af banen, hvis den overhovedet bliver formuleret, for medarbejderne bliver mere

og mere bange for at sige deres mening - og ikke uden grund. Medarbejderne er simpelthen bange for konsekvenserne, hvis de siger hvad de mener og måske påpeger et problem eller noget kritisabelt.

Det er katastrofalt, når FOAs medlemmer er bange for at ytre sig om kritiske forhold i arbejdet. FOAs medlemmer fortæller i flere sammenhænge, at de er nervøse for at blive kaldt til tjenstlige samtaler og for at komme til at stå forrest i køen ved næste fyringsrunde, hvis de kritiserer arbejdsforholdene eller begår en fejl.

Det er uacceptabelt, og vi må stå sammen om at ændre det.

Heldigvis kan **jeg** her den 1. maj sige, hvad jeg vil, og jeg vil sige noget om regeringen.

På helt gal kurs

Regeringen er på helt gal kurs. Den vil fremme vækst i den privat sektor på velfærdens bekostning, og det er en farlig kurs, fordi de to sektorer er hinandens forudsætninger.

Den danske velfærdsmodel er en god ramme for vores arbejdsliv og liv i det hele taget. Fællesskabets skattefinansierede hjælp til børnepasning, uddannelse, omsorg for ældre, syge, handicappede og vores økonomiske omfordeling sikrer, at **alle**, uanset indkomst, kan leve et værdigt liv. Velfærdsmodellen sikrer, at alle har mulighed for at skabe sig en god tilværelse. Og den sikrer økonomisk og social tryghed, og en fleksibel og dygtig arbejdsstyrke.

Eller sådan er det i princippet.

Virkeligheden er desværre en anden - flere og flere har ikke mulighed for at leve et værdigt liv, og yderligere nedskæringer i velfærden vil forstærke den helt forkerte udvikling.

Og den forkerte udvikling rammer os ikke kun som borgere. Mange af FOAs medlemmer oplever sammen med andre offentligt ansatte, at de må udføre deres arbejde på en måde, som de ikke fagligt kan stå inde for og i nogle tilfælde finder direkte forkastelig. De er belastede af omstruktureringer, topstyrede projekter, højt arbejdspress, manglende indflydelse på eget arbejde, meningsløse registreringer, frygten for at lave fejl eller for konsekvenserne ved at fortælle om problemer med kvaliteten eller arbejdsmiljøet.

Hvis regeringen ville gøre noget godt for den private sektor, skulle den hellere styrke velfærden, for velfærdssamfundet er også en forudsætning for den private sektors virksomheder. Virksomhederne har f.eks. brug for veluddannede og raske medarbejdere, og velfærdssamfundet tilbyder i den offentlige sektors regi et uddannelsessystem og et sundhedssystem, der kan bidrage til det - ligesom den offentlige sektor tilbyder daginstitutioner, så forældrene kan passe deres arbejde.

Virksomhederne har også brug for infrastruktur - motorveje, bredbånd, offentlig transport samt et ordnet administrativt system osv., som den offentlige sektor også står for.

Hertil kommer et velordnet og fleksibelt arbejdsmarked, hvor medarbejderne kan skifte job uden alt for store økonomiske omkostninger, fordi de er sikret en vis hjælp til gengæld for den fleksibilitet - flexicurity. Virksomhederne kan på tilsvarende vis tilpasse deres medarbejdergruppe, fordi medarbejderne ikke er bundet til den enkelte virksomhed, men til arbejdsmarkedet.

Regeringen vil først og fremmest forsøge at skabe mere privat vækst ved gå hårdere til den offentlige sektor, overøse det private erhvervsliv med skattelettelser og afgiftslettelser, afvikling af arveafgiften for virksomhedsejere, afvikle belastende erhvervsregulering og indføre et såkaldt byrdestop for erhvervslivet og mindske reguleringen af den finansielle sektor.

Der er ingen som helst garanti for, at de tiltag virker, og det ville som sagt være langt bedre at styrke velfærden.

Regeringen gør det stik modsatte. Den gør det til et selvstændigt mål, at de samlede offentlige udgifter skal udgøre en stadigt mindre andel af den samlede samfundsøkonomi.

Inden for rammerne af en stadigt mindre andel af den samlede samfundsøkonomi, skal de offentlige udgifter til overførselsindkomst såsom folkepension, dagpenge, førtidspension, sygedagpenge, SU, kontanthjælp, osv. skæres ekstra hårdt ned, så en stadigt større procentdel af de samlede offentlige udgifter kan bruges til en yderst beskeden vækst i det offentlige forbrug (velfærdsområderne) på 0,3 pct. om året. Det lugter af at fodre hunden med dens egen hale, og det er slet ikke nok.

Ifølge Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og regeringens eget skøn for befolkningsudviklingen mangler der (mindst) 5 mia. kr. pr. år for at fastholde serviceniveauet.

Konkurrenceudsættelse, udlicitering og privatisering fylder meget i regeringsgrundlaget. Det er også en helt gal kurs.

På det statslige område vil der komme privat drift af statsskovene og mere udlicitering af togdriften. Regionerne vil blive pålagt øget konkurrenceudsættelse på sundhedsområdet, som skal "udvise åbenhed overfor brug af private løsninger". Og kommunerne vil blandt andet blive underlagt nye regler for "fair og lige konkurrence".

Konkurrenceudsættelse og udlicitering er simpelt hen ikke nogen god ide, selv om regeringen og erhvervslivet organisationer påstår det modsatte.

I virkeligheden findes der meget få undersøgelser, der belyser effekter af udlicitering og fåtal, som sammenligner økonomi og kvalitet. Så konsekvenserne er usikre. Variationen i de fundne effekter af udlicitering er meget stor, så der er betydelig usikkerhed i forhold til at kunne konkludere noget om effekter af udlicitering. De økonomiske effekter spænder fra at man sparer på 40 procent på at udlicitere til at omkostningerne stiger med næsten 70 procent.

Til gengæld er resultaterne i forhold til effekter af udlicitering for medarbejdere er lidt mere entydige. Der dokumenteres i overvejende grad negative konsekvenser for medarbejderne i forbindelse med udlicitering f.eks. et højere arbejdstempo og mere usikkerhed i ansættelsen.

Den øgede brug af udbud og priskonkurrence har sat sine spor i form af en markant stigning i antallet af konkurser på ældreområdet med store konsekvenser for både ansatte og borgere. Mere end hver tredje kommune har oplevet en eller flere konkurser blandt de private leverandører af hjemmepleje eller hjemmesygepleje, siden 2013. De mange konkurser har forsigtigt anslået berørt mere end 10.000 borgere.

Vi må i fællesskab gøre, hvad vi kan for at overbevise politikerne om, at udbud og udlicitering er en dårlig ide.

Dette leder mig tilbage til det jeg startede med i indledningen. Der er kommunal og regionalvalg den 21. november. Jeg vil opfordre jer til at møde frem til valgmøder, hør efter partiernes budskab. Hvor er det partierne støtter op om jeres arbejdsplads og tænker at velfærden er en offentlig opgave? Hvor prioriterer man arbejdet omkring børnene? Tænker på at det er politikernes ansvar at tilpasse opgaverne og ikke personalet der skal stå for skud, hvis der sker besparelser? Skal der ske besparelser eller har vi ikke nået bunden for hvad der kan skæres, hvis vi skal bevare fundamentet i vores velfærd? Tænker på at der skal være tid til opgaveløsningen og relationerne, og det at yde velfærd ikke er mekaniske ydelser, men i høj grad handler om faglig stolthed, skabelse af relationer, borgernes behov og ikke kun dokumentation?

Konkurrenceudsættelse presser på, men lad os beholde velfærden i offentligt regi.

Husk at afgive din stemme 21. november. Pas godt på hinanden og nyd dagen

God 1. maj